

PÁLYAMŰ

**A 387.E/2023. (IX.18.) OBHE határozattal a Budapest Környéki
Törvényszék elnökhelyettesi állására kiírt pályázathoz**

dr. Berzétei Dóra

Bevezetés

2019 októberében lettem a Budaörsi Járásbíróság elnökhelyettese, miután 11 évig dolgoztam büntetőbíróként a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, illetve 2 évig az Igazságügyi Minisztériumban beosztott bíróként kodifikációs feladatokat végeztem. A bírói munkára hivatásként tekintek, amelyet mindig nagy lelkesedéssel és tudásvágygal gyakoroltam. Korábban nem gondoltam arra, hogy igazgatási vezető is lehetnék, mivel attól tartottam, hogy igazgatási vezetőként a szakmai munka háttérbe szorulna. Járásbírósági vezetőként azonban a szakmai irányítás is a feladatom részét képezi, melynek egyik fontos területe a kollégákkal közösen az egységes joggyakorlat kialakítása. Budaörsön nagyon megszerettem az igazgatási vezetői munkát is annak minden nehézsége és kihívása ellenére, és úgy gondolom, hogy a rábízott feladatokat jól láttam el. Ehhez persze elengedhetetlen, hogy a vezetők között jó legyen a munkakapcsolat, de a Budaörsi Járásbíróság elnökétől feltétlen bizalmat és támogatást kaptam az első perctől kezdve, így kiválóan együtt tudtunk működni. A 2020-ban bekövetkezett világjárvány sajnálatos módon ellehetetlenítette, hogy a BKT szervezeti egységeit, járásbíróságait, bírait, dolgozóit minél szélesebb körben megismerjem, ezért ezen a téren sok pótolnivalóm van.

2023. június 1. napjától az Országos Bírósági Hivatal elnöke megbízott 2023. november 30. napjáig a Budapest Környéki Törvényszék elnökhelyettesi feladatainak ellátásával. Rendkívül megtisztelő számomra mind az OBH elnökének, mind a BKT elnökének megelőlegezett bizalma, és nagyon hálás vagyok a támogatásukért. Tisztában voltam azzal, hogy ezzel a megbízással a szakmai munka helyét teljességgel az igazgatás veszi át, és bíztam abban, hogy a járásbírósági elnökhelyettesként megszerzett tapasztalataim segítenek megfelelően ellátni ezt a rendkívül nehéz és nagy felelősséggel járó megbízatást. Az elmúlt hónapok alatt bepillantást nyertem a BKT működésébe, igyekeztem megismerni minden szervezeti egységet és azok vezetőit, ellátogattam a Törvényszék elnökével mind a 14 járásbíróságra és ott találkoztam a bírakkal, lehetőség szerint részt vettem a különböző kollégiumok ülésein, annak érdekében, hogy minél nagyobb rálátásom legyen a BKT egészére, és kellő alapossággal fel tudjam mérni, hogy mivel is jár a törvényszék elnökhelyettesi feladatainak ellátása. Dr. Gerber Tamás, a BKT elnöke ebben maximálisan támogatott, és segített abban, hogy néhány hónap alatt a lehető legtöbb információ birtokába kerülhessek annak érdekében, hogy felelős döntést hozhassak arról, kívánok-e pályázni törvényszéki elnökhelyettesnek.

Meggyőződésem, hogy ezt a feladatot csak a BKT iránti teljes elhivatottsággal lehet végezni, hiszen Magyarország második legnagyobb törvényszéke a BKT, egy rendkívüli kihívásokkal és sajátosságokkal rendelkező törvényszék, amelynek olyan vezetőkre van szüksége, akik ezt a komplex, nehéz és felelősségteljes munkát legjobb tudásuk és lelkiismeretük szerint végzik. Úgy gondolom, hogy mind a BKT szakmai és igazgatási szervezeti egységeinek vezetői, mind a járásbírósági vezetők ezen elvek szerint látják el feladataikat, ezért döntöttem úgy, hogy törvényszéki elnökhelyettesként szeretnék a továbbiakban ennek a csapatnak a tagja lenni, és benyújtom a pályázatomat.

Célkitűzések

A törvényszék elnökhelyettesének feladatait:

a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 123. §-ában foglaltak,

a bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (Igazgatási Szabályzat) 23-25. §-aiban foglaltak, valamint

a Budapest Környéki Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatának 61. §-ában foglaltak határozzák meg.

A Budapest Környéki Törvényszék elnökének 2018. október 13. napján kelt pályaműve is utal arra, hogy a törvényszék elnöke és elnökhelyettese a hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az OBH elnökének az igazgatási irányítása körébe tartozó eszközök keretei között és a stratégiai célkitűzéseit figyelembe véve felel az általa vezetett bíróság vagy szervezeti egység hatékony és időszerű működéséért, a magas szakmai színvonalon végzett igazságszolgáltatási tevékenységet biztosító tárgyi és személyi feltételek gazdaságos, átlátható és arányos megteremtéséért.

A törvényszéki elnökhelyettes célkitűzéseinek igazodnia kell az OBH elnökének és a törvényszék elnökének célkitűzéseivel is. Az utóbbiak az előbb említett pályamű alapján a következők:

1. a munkateher csökkentése
2. az ítélkezés megalapozottságának növelése
3. az időszerűségi mutatók javítása
4. a dolgozói és ügyfél-elégedettség növelése
5. a külső és belső kommunikáció erősítése
6. az országos programokban való részvétel erősítése
7. az integritás
8. a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése és segítése
9. a képzési és támogatási rendszer megújítása.

Célkitűzéseimet tehát a BKT elnökének pályaművében megfogalmazottakhoz igazítva szeretném kifejtetni.

Szeretném hangsúlyozni, hogy álláspontom szerint csak azokon a területeken kell változtatni, ahol ez szükségesnek mutatkozik, azonban azokon a területeken, amelyek jól működnek, az a cél, hogy ezt a szintet fenntartsuk, esetleg továbbfejlesszük.

1. A munkateher csökkentése

A Budapest Környéki Törvényszék ügyforgalmi adatait 2019., 2020., 2021., 2022. évben és 2023. év első 8 hónapjában az 1. számú melléklet táblázata tartalmazza.

A statisztikai adatok értékelésekor szükséges figyelembe venni többek közt azt is, hogy **Pest Vármegye népessége** folyamatosan - átlagosan évi 13.000 fővel - növekszik, míg Budapest népessége folyamatos csökkenést mutat. Ennek eredményeképpen Budapest lakossága a Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2023. január 1-jén 1.671.004 fő, míg Pest Vármegye lakossága 1.328.790 fő volt. Ez a népesség növekedés a büntető ügyek számára nincs érdemi

hatással, ugyanakkor civilisztikai ügyszakban jelentősen érezteti a hatását. Hiába csökken évről-évre az érkezett peres ügyek száma, azok nehézségi foka, összetettsége folyamatosan nő. Egyre **nehezebb megítélésűek** az érkezett ügyek, rendkívül megemelkedett a bonyolult házastársi és élettársi vagyontársaság megszűntetése miatt indult perek száma, a kiskorúakat érintő ügyek soron kívüli elintézésének kötelezettsége miatt pedig a nagyrészt családjogi referádával rendelkező bírák ügyeinek túlnyomó része **soron kívüli**.

A BKT **területi szétagoltsága** miatt a **fluktuáció** kezelése sokkal összetettebb feladatot jelent, mint a Fővárosi Törvényszék esetében, hiszen ha egy bíró kiesik – akár hosszabb időre, akár véglegesen – a törvényszéken vagy bármelyik járásbíróságon, és a megüresedett bírói helyet az OBH nem engedi pályázat útján betölteni, csak **kirendeléssel** lehet megoldani a pótlását. A kirendelés azonban súlyosan érinti azt a bíróságot is, ahonnan a kirendelés történik, mert ott szét kell osztani a kirendelt bíró ügyeit, ami nyilvánvalóan negatívan érinti az adott bíróság befejezési és időszerségi mutatóit. Ne felejtsük el azt sem, hogy a kirendelés mindig nehézséget jelent a kirendelt bíró számára is, hiszen lakóhelyétől akár jelentősebb távolságra is történhet a kirendelése, ami az egész családjára kihatással van. Súlyos probléma, hogy a törvényszék és a járásbíróságok is folyamatosan teljes kapacitással működnek, így főleg a járásbíróságokon áll fenn a lehetősége annak, hogy akár 1 bíró kiesésével veszélybe kerül a bíróság adott ügyszakának működése. Pályázat kiírása esetén is átlagosan 5-6 hónapig tart, amíg az adott bírói hely betöltésre kerül.

Büntető ügyszakban az érkezett peres ügyek száma a 2018-ban hatályba lépett új büntetőeljárási törvénynek köszönhetően folyamatosan csökken, egyes járásbíróságok esetén azonban az **embercsempészek** miatt az ügyérkezés hullámvá és kiszámíthatatlanná vált. Elsősorban a Dabasi Járásbíróság ügyforgalma növekedett jelentősen az embercsempészet következtében, azonban ezen bűncselekmény terjedése érintette a Budaörsi és az Érdi Járásbíróságot, újabban pedig megjelent a Váci Járásbíróságon is.

A **nemperes érkezés** a járásbíróságokon, valamint törvényszék másodfokon mutat folyamatos emelkedést évek óta. Ugyan a statisztikai adatok elemzésekor a nemperes ügyeknek általában nem tulajdonítanak kiemelt jelentőséget, azonban ezek időszerszerű és szakszerű befejezése sok időt és energiát igényel, különösen akkor, ha az adott járásbíróság vagy szervezeti egység munkáját nem tudja titkár vagy fogalmazó segíteni, és bírák intézik ezen ügyeket is.

Ilyen körülmények között álláspontom szerint hatalmas teljesítmény, és kizárólag a BKT bírónak kitartó és szorgalmas munkája eredményezhette azt, hogy minden ügyszakban és szinten meghaladta a befejezések száma az érkezett peres ügyek számát, vagy megközelítőleg elérte azt.

Az OBH által közölt statisztikai adatok szerint **2022. évben az összes érkezés-befejezés arány a Budapest Környéki Törvényszéken volt a legmagasabb a törvényszékek között.**

I. bírósági ügyforgalom			előzetes					utólagos					törlésen maradt				
			2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	2023. I. félév	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	2023. I. félév	2019. évi	2020. évi	2021. évi	2022. évi	2023. I. félév
Járási bíróság	Civiltörvényszék	BKT	23,46	38,40	19,65	19,06	18,80	23,42	18,79	21,00	20,77	19,95	15,15	132,66	118,73	102,05	84,07
		esetleges	28,99	12,59	12,06	12,14	12,03	19,62	17,57	18,08	17,93	17,99	61,56	66,17	85,14	78,30	66,14
	Büntető	BKT	7,65	6,90	6,77	7,43	7,30	9,96	7,21	7,27	7,79	7,75	51,50	48,59	46,81	49,48	46,08
		esetleges	7,31	6,54	6,52	7,50	7,18	8,40	6,38	6,50	7,18	7,77	39,08	41,77	44,76	51,01	44,74
Törvényszék I. fok	Civiltörvényszék	BKT	8,03	7,53	7,14	7,48	8,62	9,35	8,86	7,52	7,75	8,36	85,54	95,03	49,11	50,79	95,25
		esetleges	8,37	9,44	8,74	9,08	9,11	9,28	9,75	8,94	9,56	8,76	47,68	47,96	48,77	45,24	47,69
	Büntető	BKT	0,95	1,51	1,20	1,90	1,45	1,13	1,24	1,23	1,59	1,47	7,91	12,00	11,35	18,15	14,80
		esetleges	1,28	1,50	1,27	1,54	1,39	1,29	1,24	1,28	1,36	1,39	13,58	16,62	15,20	17,05	15,74
Törvényszék II. fok	Civiltörvényszék	BKT	13,75	12,50	14,45	14,39	12,00	15,64	11,17	14,45	14,07	14,56	60,97	68,16	63,73	65,58	38,87
		esetleges	13,49	11,18	12,10	12,30	16,31	15,08	12,10	12,56	12,19	13,26	45,41	48,72	48,72	45,24	47,69
	Büntető	BKT	15,36	11,58	12,15	15,71	12,42	18,23	12,75	15,59	14,15	15,10	79,44	64,58	104,07	104,34	85,39
		esetleges	15,76	10,81	11,30	15,38	16,19	17,17	12,78	13,09	14,84	15,57	75,97	68,31	68,93	77,78	103,86
Közigazgatási egyetemes	BKT	n.a.	34,08	28,92	38,82	38,04	n.a.	31,87	30,69	35,47	37,97	n.a.	104,14	112,67	203,05	199,45	
		esetleges	n.a.	22,62	14,89	15,42	14,74	n.a.	27,94	19,52	13,17	15,20	n.a.	76,55	61,61	77,83	60,54
Közigazgatási tanács	BKT	n.a.	42,25	34,05	25,10	25,31	n.a.	37,78	32,60	25,38	27,18	n.a.	286,24	229,61	183,11	157,55	
		esetleges	n.a.	57,32	44,23	33,38	33,31	n.a.	30,97	33,36	25,66	32,97	n.a.	209,94	166,31	135,05	102,10

Az egy bíróra eső ügyforgalmi adatok is alátámasztják a civilisztikai ügyszak leterheltségét, hiszen mind járásbírósági szinten, mind törvényszék másodfokon **az országos átlagot meghaladó ügyteherrel** dolgoznak a bírák, és ugyanez érvényes az egyesbíróként eljáró közigazgatási bírakra is.

Mindezen adatok és körülmények együttes értékelésével az állapítható meg álláspontom szerint, hogy az ügyteher csökkentésének megoldása jelenleg nem a törvényszék vezetésének kezében van, hanem az OBH vezetőinek, és új jogköreinek köszönhetően az új OBT tagjainak kell felismernie azt, hogy csak a **bírói álláshelyek számának növelése** eredményezheti azt, hogy a főként a polgári bírakat sújtó jelentős ügyteher érdemben csökkenhessen a Budapest Környéki Törvényszéken.

2. Az ítélkezés megalapozottságának növelése

A megalapozottsági adatokat 2022. évre az alábbi táblázat tartalmazza a járásbíróságok és a törvényszék viszonylatában, illetve a törvényszék és az ítélőtábla viszonylatában.

Budapest Környéki Törvényszék

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyekben) 2022. évben

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2022-ben	Fellebbezési viszonzyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	2 685	856	0,319	791	281	35,5%	456	57,6%	27	3,4%	27	3,4%
civil	15 690	1256	0,080	1228	659	53,7%	271	22,1%	92	7,5%	206	16,8%
polgári	14 963	1 151	0,077	1135	602	53,0%	256	22,6%	80	7,0%	197	17,4%
gazdasági	727	105	0,144	93	57	61,3%	15	16,1%	12	12,9%	9	9,7%

Törvényszék és ítélőtábla viszonylata (civilisztikai és büntető ügyekben)

	Törvényszéken befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Ítélőtáblára érkezett peres ügyek száma 2022-ben*	Fellebbezési viszonzyszám	Ítélőtáblán befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető (+kat.)	98	54	0,551	59	12	20,3%	43	72,9%	3	5,1%	1	1,7%
civil	1 084	265	0,244	262	111	42,4%	79	30,2%	18	6,9%	54	20,6%
polgári	677	144	0,213	147	53	36,1%	53	36,1%	10	6,8%	31	21,1%
gazdasági	407	121	0,297	115	58	50,4%	26	22,6%	8	7,0%	23	20,0%
büntető másodfok*	791	15	0,019	16	10	62,5%	5	31,3%	1	6,3%	0	0,0%

*büntető másodfokú ügyek esetében az ítélőtáblára érkezett harmadfokú büntető peres ügyek számát kell megadni.

Első fok és másodfok viszonylata (közigazgatási és munkaügyi ügyekben)

	Első fokon befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Másodfokra érkezett peres ügyek száma 2022-ben	Fellebbezési viszonzyszám	Másodfokon befejezett peres ügyek száma 2022-ben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
civil	2 944	148	0,050	107	64	59,8%	16	15,0%	5	4,7%	22	20,6%
közigazgatási	2 475	71	0,029	25	14	56,0%	2	8,0%	0	0,0%	9	36,0%
munkaügyi	469	77	0,164	82	50	61,0%	14	17,1%	5	6,1%	13	15,9%

A 2023. év statisztikai adatai az első félévben az alábbiak szerint alakultak a bíróságok és a törvényszék vonatkozásában.

Budapest Környéki Törvényszék

Járásbíróság és törvényszék másodfok viszonylata (civilisztikai és büntető ügyszakban) 2023. I. félévben

	Járásbíróságon befejezett peres ügyek száma 2023. I. félévben	Törvényszék másodfokra érkezett peres ügyek száma 2023. I. félévben	Fellebbezési viszonyszám	Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma 2023. I. félévben	Helyben hagyás %		Megváltoztatás %		Hatályon kívül helyezés %		Egyéb %	
					db	%	db	%	db	%	db	%
büntető	1 431	444	0,310	540	183	33,9%	327	60,6%	13	2,4%	17	3,1%
civil	8 461	626	0,074	765	396	51,8%	175	22,9%	73	9,5%	121	15,8%
polgári	8 094	587	0,073	695	366	52,7%	155	22,3%	67	9,6%	107	15,4%
gazdasági	367	39	0,106	70	30	42,9%	20	28,6%	6	8,6%	14	20,0%

Az adatok elemzése során megállapítható, hogy a hatályon kívül helyezések aránya javult büntető ügyszakban, ugyanakkor civilisztikai ügyszakban összességében nőtt, bár a gazdasági civilisztikai ügyek esetében csökkent. Alapvetően a **hatályon kívül helyezések számának csökkentése eredményezheti az időszerűségi mutatók javulását** is, hiszen elsősorban civilisztikai ügyszakban azért nehéz összességében csökkenteni a két éven túli ügyek számát, mivel a hatályon kívül helyezések száma még mindig magas.

Ezen célkitűzés megvalósításán álláspontom szerint elsősorban a kollégiumvezetők, valamint a járásbírói szakmai vezetők tudnak hatékonyan dolgozni, a törvényszék elnöke és elnökhelyettese azoknak a személyi és tárgyi feltételeknek a biztosításával tud ebben segítséget nyújtani, amelyek szükségesek ehhez. Járásbírói büntető szakmai vezetőként nagy figyelmet fordítottam arra, hogy a bírák ismerjék az ítélezési gyakorlatot, kövessék a jogszabályok változásait, azokat megfelelően tudják alkalmazni, és az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében jó munkakapcsolat kialakítására törekedtem a büntető kollégium vezetésével, illetve a járásbíróságok büntető igazgatási vezetőivel. Úgy gondolom, hogy erőfeszítéseim eredményeképpen csökkent a hatályon kívül helyezések száma a Budaörsi Járásbíróságon, különösen a magánvádas bűncselekmények miatt indult büntetőügyekben. Hiányolom a **szakmai konzultációt** büntető ügyszakban a járásbíróságok és a másodfokú tanácsok között, álláspontom szerint nagy szükség lenne arra, hogy a másodfokú bírák megosszák a tudást és a törvényszék szakmai álláspontját a járásbírákkal, és erre igény is van a járásbírák részéről.

Meggyőződésem, hogy **képzések szervezésével** minden ügyszakban sikerül a megalapozottsági mutatókat javítani. Szeretnék minden segítséget megadni ahhoz, hogy ítélőtáblai, kúriai bírák, illetve a jogalkotó képviselői előadások keretében segítsék az ítélezés szakmai színvonalának javulását, a bírák szakmai fejlődését.

3. Az időszerűségi mutatók javítása

A két éven túl folyamatban lévő ügyek számának alakulása tekintetében azért tartom szükségesnek bemutatni a 2019. évi és 2020. évi adatokat is, mert jól mutatja azt az állapotot, amely többek közt arra indította az Országos Bírói Hivatal elnökét, hogy a COVID-19

világjárvány közepén hozzon egy olyan intézkedési tervet, amely a hosszú pertartamú ügyek száma csökkentésének célját minden egyéb célkitűzés elé helyezi.

A polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (Pevtv.) hatályba lépése még sürgetőbbé tette az ügyek elhúzódásának megakadályozására tett intézkedések meghozatalát, hiszen például a Pevtv. alapján indult eljárások eredményeként a BKT 2023. év első 8 hónapjában összesen 9.488.480,- forintot fizetett ki.

Két éven túl befejezett ügyek száma		polgári	gazdasági	büntető	közigazgatás	munkaügy
Járásbíróságok összesen	2019. év	1159	70	593	-	-
	2020. év	1273	82	483	-	-
	2021. év	1175	73	345	-	-
	2022. év	1044	80	197	-	-
	2023. I. félév	465	26	88	-	-
Törvényszék I. fok összesen	2019. év	125	149	17	-	-
	2020. év	155	167	18	-	-
	2021. év	149	147	10	-	-
	2022. év	117	111	10	-	-
	2023. I. félév	47	44	5	-	-
Törvényszék II. fok összesen (1 éven túli)	2019. év	49	7	57	-	5
	2020. év	30	2	79	-	2
	2021. év	48	4	91	-	-
	2022. év	36	1	48	-	-
	2023. I. félév	14	6	25	-	-
Közigazgatás	2019. év	-	-	-	123	-
	2020. év	-	-	-	84	-
	2021. év	-	-	-	36	-
	2022. év	-	-	-	23	-
	2023. I. félév	-	-	-	5	-
Munkaügy	2019. év	-	-	-	-	48
	2020. év	-	-	-	-	141
	2021. év	-	-	-	-	67
	2022. év	-	-	-	-	40
	2023. I. félév	-	-	-	-	23

Két éven túl folyamatban lévő ügyek száma		polgári	gazdasági	büntető	közigazgatás	munkaügy
Járásbíróságok összesen	2019. év	1055	91	321	-	-
	2020. év	788	66	196	-	-
	2021. év	706	62	100	-	-
	2022. év	539	44	90	-	-
	2023. I. félév	490	43	82	-	-
Törvényszék I. fok összesen	2019. év	128	130	9	-	-
	2020. év	115	111	8	-	-
	2021. év	75	84	6	-	-
	2022. év	65	62	10	-	-
	2023. I. félév	86	48	11	-	-
Törvényszék II. fok összesen (1 éven túli)	2019. év	8	3	14	-	2
	2020. év	29	3	37	-	-
	2021. év	7	0	16	-	-
	2022. év	8	0	7	-	-
	2023. I. félév	5	0	9	-	-
Közigazgatás	2019. év	-	-	-	40	-
	2020. év	-	-	-	19	-
	2021. év	-	-	-	13	-
	2022. év	-	-	-	8	-
	2023. I. félév	-	-	-	7	-
Munkaügy	2019. év	-	-	-	-	63
	2020. év	-	-	-	-	44
	2021. év	-	-	-	-	30
	2022. év	-	-	-	-	23
	2023. I. félév	-	-	-	-	16

A statisztikai adatok értékelése alapján megállapítható, hogy a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma mind törvényszéki, mind járásbíróági szinten folyamatosan csökken, hasonlóan az országos adatokhoz. Sajnálatos módon azonban annak ellenére, hogy rendkívül sok elhúzódó pertartalmú peres ügy fejeződött be a járásbíróságokon, országosan a BKT járásbíróságain összességében 2022-ben a két éven túl folyamatban lévő ügyek aránya az összes peres ügghöz képest a legmagasabb volt, 8,5 %, és az öt éven túli ügyek esetében is ugyanez volt a helyzet, itt 1,4 % az arány.

Az OBH elnökének intézkedési terve azonban jól láthatóan elérte azt a célt, hogy a Budapest Környéki Törvényszéken is csökkent a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma. A BKT bírái jól láthatóan rengeteg elhúzódó pertartamú ügyet fejeztek be, ugyanakkor a hozzáöregedés és a hatályon kívül helyezések magas száma miatt nem tudott kiemelkedő mértékben csökkenni a folyamatban lévő két éven túli ügyek száma.

Igazgatási vezetőként minden olyan szükséges intézkedést meghoztunk és rendszeres ellenőrzést elvégzünk, amely szükséges a két éven túli ügyek számának drasztikus csökkentéséhez. Ezek elsősorban a havi tárgyalási napok számának ellenőrzése, a tárgyalási napok kihasználtságának ellenőrzése, az éven túli ügyek kitűzésének kötelezettsége, a 30 napon túli elintézetlen ügyek ellenőrzése, a soron kívüli ügyek esetében a 2 hónapon belüli tárgyalási időköz ellenőrzése, a halasztások/napolások/beállítások indokoltságának ellenőrzése, a személyes aktavizsgálat, az újraindult ügyek figyelemmel kísérése, soron kívüli ügyek rendszeres ellenőrzése. Ezen túlmenően szakmai támogatás nyújtása egyedi ügyekben és a felmerült problémák ügyszakos értekezleteken történő megbeszélése is rendszeres minden járásbíróságon és törvényszéki szinten is.

Ha az egyes szervezeti egységek adatait nézzük, jól látható, hogy azokon a bíróságokon torpant meg az elhúzódó pertartamú ügyek számának és arányának csökkenése, amelyeket negatívan érintett valamilyen személyi változás, vagyis ahonnan kirendelésre került egy vagy több bíró, vagy ténylegesen megürült bírói álláshely. **A hatályon kívül helyezések mellett tehát a fluktuáció a másik jelentős tényező, amely mindig negatív kihatással van az időszerű ítélkezési mutatókra.**

A BKT járásbírói és törvényszéki bírót megismerve, figyelemmel az egyes szervezeti egységek statisztikáira is, az a kép alakult ki bennem, hogy a **BKT bírái kellő szorgalommal** végzik munkájukat és lehetőségeikhez mérten minden megtesznek az időszerűségi mutatók javítása, az ügyek hatékony és időszerű befejezése érdekében.

Továbbra is az a határozott álláspontom, hogy **új bírói álláshelyek létesítése** jelentene megoldást ezen célkitűzés elérése érdekében is, hiszen a statisztikai adatok is alátámasztják, hogy ahol állandó és teljes az engedélyezett bírói létszám, ott folyamatos az elhúzódó pertartamú ügyek számának csökkenése, és az előregedés/újraindulás elkerülése is megoldott.

4. A dolgozói és ügyfél-elégedettség növelése

4.1 A BKT dolgozóinak elégedettség növelése

Ezen célkitűzés taglalása során szeretnék szót ejteni arról a problémáról, amely mellett már nem mehetünk el szó nélkül, ez pedig a **kiégés**. Mind vezetői szinten, mind a bírák esetében tapasztaltam, hogy a kiégés, a munkába való teljes belefáradás mekkora problémát jelent, amely nyilvánvalóan negatív kihatással van az ítélkezés minőségi és mennyiségi mutatóira is.

A pandémia az **igazságügyi alkalmazottak** mentális állapotára is rendkívül rossz hatással volt, amelyet súlyosbított az elmúlt másfél évben a magas infláció okozta reálbércsökkenés is. Mindezek azt eredményezték, hogy a bíróság már nem tudja megtartani az igazságügyi alkalmazottakat, és ez a probléma Budapesten és a Budapesthez közeli agglomerációban még hatványozottabban jelentkezik. Az igazságügyi alkalmazottak esetében nagy segítséget jelentett a bíróságon kívüli munkavégzés engedélyezése, a munkavégzés körülményeinek lehetőség szerinti javítása (például légkondicionálók beszerelése, nyomtatók, informatikai eszközök beszerzése), és az, hogy az igazgatási vezetők mindent megtettek a családbarát és emberközpontú munkakörnyezet kialakítása érdekében, ugyanakkor ez sajnálatos módon már nem jelent feltétlenül megtartó erőt. 2023-ban rendkívül megnövekedett a szervezetet elhagyó tisztviselők száma, és szinte lehetetlen helyettük megfelelő új munkaerőt találni, különösen büntető ügyszakban. Tisztában vagyok azzal, hogy az illetményemelésre törvényszéki keretek között nincs lehetőség, ugyanakkor a törvényszék vezetésének kötelessége a problémára felhívni a figyelmet minden fórumon, és törekedni arra, hogy az illetékes döntéshozók tudomást szerezzenek a BKT ezen működési problémáiról. Örömmel értesültem az illetményemelés tárgyában 2023 tavaszán előterjesztett javaslatról, és arról, hogy a javaslatot az Igazságügyi Minisztérium is támogatta. Öszintén bízom abban, hogy legkésőbb 2024. január 1-jével az illetményemelés megvalósul ténylegesen is.

A **bírák** esetében nehezebb ezt a problémát kezelni, hiszen a kiégés mértéke már sokszor meghaladja azt a szintet, amelyen például a vezetővel való jó munkakapcsolat, vagy az

igazgatási vezető részéről szakmai-mentális támogatás hatékonyan segíthetne. A probléma megoldása érdekében szükségesnek tartom szakemberekkel történő konzultációt, és **pszichológusi támogatással kialakított „kezelési” tervet**, amelyet eredményes pályázatom esetén mindenképpen szeretnék megvalósítani. Igazgatási vezetőként álláspontom szerint annyit tehetünk, hogy odafigyelünk a bírákra, meghallgatjuk a panaszait, és lehetőségeink szerint egyéni eszközökkel kell segítséget nyújtani a munkahelyi mentális terhek csökkentése, valamint a mentális regenerálódás érdekében.

A BKT új épületében ugyan lehetőség van pszichológusi segítséget igénybe venni, amellyel a kollégák élnek is, azonban ez a járásbíróságokon dolgozók számára a távolság miatt nem mindig elérhető.

Sajnos **igazgatási vezetők** részéről is tapasztaltam olyan mértékű kiégést, amelynek kezelése szintén túlmutat a lehetőségeinken. A pandémia, a nehéz gazdasági helyzet és a takarékosági intézkedések soha nem tapasztalt kihívások elé állították az igazgatási vezetőket, és határozottan kijelenthetem, hogy a BKT igazgatási vezetői ezeket a feladatokat remekül megoldották. Ennek viszont az lett a következménye, hogy sokan teljesen belefáradtak ebbe a küzdelembe, amely mindig teljes embert kíván. Szeretném elérni, hogy a vezetők számára még több lehetőség legyen **kiégést kezelő képzéseken** részt venni, egymással találkozni, tapasztalatot cserélni, a problémákat közösen megbeszélni, mivel álláspontom szerint ez rendkívül nagy segítséget jelent a számukra. Elnökhelyettesi megbízásom ideje alatt törekedtem arra is, hogy vezetőtársaim munkáját megköszönve, számukra **pozitív visszajelzéseket** szóban is megerősítve fejezzem ki azt, hogy őket a BKT vezetése megbecsüli.

4.2 Az ügyfél-elégedettség növelése

Az ügyfelek fogadására létrehozott **ügyfélcentrumok** önmagukban is alkalmasak arra, hogy az ügyfelek elégedettségét növeljék. Ezek kialakítása megtörtént olyan bíróságokon, ahol megfelelő helyiség állt a rendelkezésre (Budaörs, Cegléd, Érd, Monor, Gödöllő, Szigetszentmiklós).

Ahol nincs külön ügyfélcentrum, és az **ügyfélfogadás** a kezelőirodákban történik, hatványozottabban fontos az ügyfélfogadást végző igazságügyi alkalmazottak magatartása, az ügyfélbarát hozzáállás, a segítőkész, gyors és hatékony munkavégzés, amely még a notórius panaszkodó és folyton háborgó ügyfelekre is pozitív, megnyugtató hatással van. Fontos az igazgatási vezetők részéről, hogy megtalálják azokat a dolgozókat, akik ezen nehéz feladat elvégzésére a legalkalmasabbak, és törekedni kell arra, hogy a szervezeti egységek meg is tudják tartani ezen munkatársakat.

Az **ügyfélszolgálat** feladatokat mindenhol fogalmazók és/vagy titkárok látják el. Tisztában vagyok azzal, hogy az ún. panasznap intézése egyetlen szervezeti egységben sem tartozik a népszerű feladatok közé, és sokszor nagyon nehéz megoldani, hogy megfelelő tudással rendelkező kolléga álljon az ügyfelek rendelkezésére. Borzasztó élmény volt a számomra, amikor kezdő fogalmazóként kellett panasznapot tartanom a PKKB-n, és egyetlen kérdésre sem tudtam válaszolni anélkül, hogy előtte kétségbeesetten telefonáltam volna a titkár és bírósági kollégáknak. Elengedhetetlen, hogy ezt a felelősségteljes feladatot olyan fogalmazó vagy titkár lássa el, aki megfelelő tárgyi tudással rendelkezik, és valóban hatékonyan segíti az ügyfeleket, ezért álláspontom szerint az igazgatási vezetőknek kell arról gondoskodni, hogy csak azt követően

dolgozhasson kolléga ügyfélszolgálatként, miután a vezető meggyőződött szakmai alkalmasságáról. Természetesen itt is nagyon fontos az ügyfelekkel való higgadt kommunikáció, amely szintén szempont kell legyen a kiválasztáskor.

5. A külső és belső kommunikáció erősítése

5.1. A külső kommunikáció erősítése

A **társszervekkel és hivatásrendekkel** való jó kapcsolat elengedhetetlen a magas színvonalú és időszerű ítélkezési munkához. Jómagam erre nem csak igazgatási vezetőként, hanem bíróként is mindig törekedtem. Budaörsön a járási ügyészséggel sikerült megfelelő együttműködést elérni, ugyanakkor hiába ajánlottam fel a helyi rendőrkapitányság vezetői és állománya részére, hogy szívesen tartok számukra előadást a problémás eljárási és anyagi jogi kérdések tisztázása érdekében, sajnálatosan nem éltek ezzel a lehetőséggel.

A BKT elnöke az elmúlt években létrehozta a pályaművében felvázolt sajtóosztályt, amely megfelelően tartja a kapcsolatot a **sajtó** munkatársaival, és azon dolgozik, hogy a sajtó szakszerű, tényeken alapuló és korrekt tájékoztatást tudjon adni a közérdeklődésre számot tartó ügyekben. Ugyanakkor továbbra is hiányolom, hogy a BKT nem rendelkezik egy olyan karizmatikus szóvivővel, aki a szervezet és a bírák elleni egyre gyakoribb méltatlan „támadásokat” kellő határozottsággal reagálja le, és nyújt hiteles és tényeken alapuló tájékoztatást az adott ügyben. Bíróként sokan megtapasztaltuk már, hogy mentálisan mennyire megterhelő, ha a sajtó vagy a közvélemény haragjával, értetlenségével szemben a szervezet részéről senki sem áll ki a nyilvánosság elé, és védi meg az adott ítéletet, döntést, kollégát, nem ad megfelelő tájékoztatást a releváns körülményekről és tényekről.

5.2 A belső kommunikáció erősítése

A belső kommunikáció sajnálatos módon a világjárvány miatt döntően áttevődött az **online felületre és a telefonos kapcsolattartásra**. A bevezetőben is jeleztem, hogy mennyire sajnálom azt, hogy az elmúlt években a személyes találkozások hiányában nem sikerült megismernem a kollégákat és a BKT szervezeti egységeit. Ismerkedésre a BKT-ra kerülésem óta szinte csak az összbírói értekezletek adtak lehetőséget, ez azonban azért ütközött nehézségekbe, mivel a BKT jelenleg nem rendelkezik egy olyan méretű helyiséggel, ahol valamennyi bíró méltó körülmények között tudna egymással találkozni és az értekezleteket figyelemmel kísélni. Nagyon bízom abban, hogy a BKT új székházában erre a célra minél hamarabb kialakításra kerül egy olyan terem, ahol az **összbírói értekezleteket** a bírákhoz és a szervezethez méltó módon tudjuk majd megtartani, és lehetőség lesz az ismerkedésre, beszélgetésre is egymással. Örömmel és kissé irigykedve tapasztaltam törvényszéki elnökhelyettesi megbízásom ideje alatt, hogy a BKT elnöke szinte minden bírót név szerint ismer, és a kollégák bármikor bátran fordulhatnak hozzá, mivel a személyes konzultációra mindig szakít időt. Számomra ez olyan követendő példa, aminek megvalósítására eddig is törekedtem, és ezután is törekedni fogok. Szeretném hangsúlyozni, hogy hiszek a kommunikációban, meggyőződésem, hogy megfelelő kommunikációval minden probléma orvosolható, ezért szeretném, ha a kollégák hozzám is bizalommal fordulnának minden problémás kérdésben. Azt gondolom, hogy azt a vezetőtársaim is megerősíthetik, hogy az elmúlt hónapokban a közös munka gördülékenyen ment, mindig

partner voltam a problémák megoldásában. Kifejezetten csapatjátékosnak tartom magam, és ezen a jövőben sem kívánok változtatni.

Az igazgatási vezetők számára rendszeresített **jelentéstételi** kötelezettség útján az információáramlás megfelelően működik tapasztalataim szerint a szervezeti egységek és a BKT vezetése között, és az igazgatási vezetők szívesen alkalmazzák egyedi ügyekben is a jelentés bekérését szervezeti egységeiken belül a problémák vagy hiányosságok/mulasztások okának tisztázása végett.

6. Az országos programokban való részvétel erősítése

A világjárvány miatti korlátozások és a nehéz gazdasági környezet az országos programokban való részvételt is háttérbe szorították.

Álláspontom szerint ugyanakkor a **Nyitott bíróság program** egy olyan rendkívül hasznos program, amely nem igényel anyagi erőforrásokat, mégis hatékonyan működtethető. A Budaörsi Járásbíróságon elnök asszonnyal fogadtunk középiskolai diákokat, akiknek bemutattuk a bíróság működését, elmagyaráztuk a polgári és büntetőeljárás lényegét, majd előadást tartottam számukra a fiatalkorúakat érintő veszélyekről, bűncselekményekről, és felvázoltam nekik, hogy mennyire könnyen válik kíváncsiságból, egy csínytevésből vagy erőfitogtatásból súlyos bűncselekmény, illetve felhívtam a figyelmüket a kábítószerrel kapcsolatos veszélyekre is. A visszajelzések alapján határozottan állíthatom, hogy a programnak nagy sikere volt, a fiatalok feszülten figyeltek, rengeteg kérdést tettek fel, amely rávilágított arra is, hogy mennyire tájékozatlanok az emberek a bíróságot és a bírósági eljárásokat illetően. Buzdítok minden kollégát arra, hogy lehetőségeikhez mérten vegyenek részt ebben a programban és tartsanak hasonló alkalmakat saját szervezeti egységeikben, mert nagyon nagy igény van rá, és rendkívül fontos a társadalom jogi ismeretinek a szélesítése, a jogtudatosságra nevelés.

7. Az integritás

Minden bíróság esetében kiemelten fontos az ítélkezés és az igazgatás átláthatósága. Álláspontom szerint az integritás terén a BKT valamennyi szervezeti egységében teljesültek a BKT elnöke által megfogalmazott célok, ezért ezen állapot fenntartása jelenleg az elsődleges feladat.

A BKT belső ellenőrének jelentése szerint 2023. első félévében a lefolytatott ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel.

Az új **Panasztörvény** és a törvény által bevezetett új jogintézmények elsajátítása, a megfelelő gyakorlat kialakítása megtörtént az OBH-val történő együttműködésnek is köszönhetően, a kapcsolódó BKT szabályzat is megalkotásra került, így a kiszámítható, következetes és átlátható igazgatási modell ezen a téren is jól működik törvényszékünkön.

Az **ügyelosztási rendek** folyamatos felülvizsgálata és frissítése az utóbbi években egyre fontosabb feladattá vált, mivel az ügyfelek egyre szélesebb körben tájékozódnak arról, hogy az ügyüket tárgyaló bíróságokon milyen rendszer szerint történik a szignálás és az ügyek intézése.

Az Alkotmányvédelmi Hivatal által tartott „**awareness**” **képzések** már nem csak a bírák részére kerültek megtartásra, hanem 2023-ban végre az igazságügyi alkalmazottak is részt vettek ezeken, amelyet nagyon hasznosnak és tanulságosnak ítélt meg a visszajelzések alapján.

Az **épületek biztonsága** biztosított, az őrzést 2023 nyarától új gazdasági társaság látja el, azonban a váltás teljességgel zökkenőmentesen zajlott.

Fejlesztésre álláspontom egyedül az informatikai biztonság terén van szükség, amely azonban elsősorban nem törvényszéki, hanem országos projekt kell legyen, mivel a **kiberbiztonság** elsődleges jelentőségűvé vált az utóbbi években, az elektronikus ügyintézés pedig ezt a bíróságok esetében is elengedhetlenné teszi. A bíróságok dolgozói annyit tudnak tenni a kiberbiztonság növelése érdekében, hogy kellően komolyan veszik és szigorúan betartják az informatikai szabályzatokban foglaltakat.

8. A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése és segítése

Ezen a területen az OBH által megvalósított **informatikai fejlesztések** nagy változást hoztak, amelynek eredményeképpen a bíróság már elektronikus úton is bárki számára elérhető, az e-aktákba a betekintés az ügyfelek számára otthonról is megoldható, a bíróságokat érintő valamennyi szükséges információ pedig a honlapokon megtalálható. Álláspontom szerint ezen a területen további teendője a törvényszékek vezetésének nincs.

Az **ügyfélfogadás** tekintetében - ahogyan azt a 4.2 pontban kifejtettem – van feladata a BKT vezetésének abban, hogy megfelelő körülményeket biztosít ügyfélcentrumokat, illetve irattanulmányozásra alkalmas helyiségeket alakítsunk ki minden szervezeti egységben. Remélhetőleg a BKT új székházában is minél hamarabb megnyílhat a korszerű, modern, igényes ügyfélcentrum.

Bár a **telefonos ügyfélfogadás** leterheli a kezelőirodai dolgozók kapacitásának jó részét, álláspontom szerint elengedhetetlenül szükséges, hogy az ügyfelek a bíróság nyitvatartásának teljes ideje alatt telefonon is elérjék a bíróságokat, és tájékoztatást tudjanak kérni, illetve bejelentést tudjanak tenni telefonon keresztül. Dolgoztam olyan járásbíróságon, amelyhez tartozó illetékes rendőrkapitányságon soha, semmilyen napszakban nem vették fel a telefont, teljesen ellehetetlenítve ezáltal bármiféle ügyintézés, együttműködést. Álláspontom szerint megfelelő munkaszervezéssel ez a feladat mindenhol megoldható.

9. A képzési és támogatási rendszer megújítása

A BKT korábbi SzMSz-e szerint a törvényszék elnökhelyettesének feladata volt az oktatásszervezés. Kinevezett elnökhelyettes hiányában ezt a feladatot oktatásfelelős bírák végezték az elmúlt években, akik ezt a feladatot ítélkező tevékenységük mellett látták el, azonban mivel ez a feladat szintén teljes embert kíván, így a képzések megszervezésének terhe

részben a kollégiumvezetőkre hárult. Ezen a téren tehát mindenképpen változásokra van szükség. Eredményes pályázatom esetén szeretnék szerepet vállalni az oktatásszervezés területén, és közreműködni abban, hogy a BKT valamennyi ügyszakában színvonalas képzéseket lehessen szervezni. Szeretném felmérni az igényeket, hogy mely területeken és milyen jellegű képzésekre lenne szükség, és a legjobb szakembereket felkérni a képzések megtartására. Az egységes joggyakorlat kialakításának, a jogszabályok naprakész ismeretének és megfelelő alkalmazásának, valamint a jogalkotói szándék megismerésének céljával szeretném a képzéseket megszervezni.

Sajnálatos módon évről-évre kevesebb **fogalmazó és titkár** jelentkezik a bíróságokra, megfelelő képzésükre pedig sem kellő idő, sem elég kapacitás nincs, holott az utánpótlás nevelése elengedhetetlenül fontos lenne. A titkárok rendkívül leterheltek a nemperes ügyek intézésében minden ügyszakban, pedig fontos lenne őket bevonni a peres ügyekkel kapcsolatos feladatok ellátásába is, tárgyalások látogatása nélkül pedig nagyon nehezen fogják megtanulni a hatékony pervezetést, a váratlan tárgyalótermi szituációkra való gyors reagálást és a problémás ügyfelek kezelését. A fogalmazók és titkárok igényes, magas színvonalú szakmai képzésének megszervezése szintén a céljaim között szerepel azzal, hogy szeretnék minden olyan bíró kollégának lehetőséget biztosítani az oktatásukban való részvételre, akik elhivatottságot éreznek a tanítás iránt is.

Az **instruktori program** tapasztalataim szerint jól működik a BKT minden ügyszakában. Az instruktor bírák valóban törekednek arra, hogy minél több tudást és tapasztalatot tudjanak megosztani az instruált fogalmazókkal és kezdőbírákkal.

Az utóbbi időben kezdett elterjedni a **mentorprogram** is, amely számomra korábban ismeretlen fogalom volt, a BKT szervezetében azonban kifejezetten jól működik. Örömmel látom, hogy a kollégák gyakran maguk kéri mentor biztosítását, illetve pozitívan fogadják, ha mentorálást javasolnak számukra egy-egy bíróvizsgálat alkalmával a feltárt hiányosságok kiküszöbölése érdekében. Mivel 18 éves gyakorlattal rendelkező bíróként magam is rendszeresen konzultálok ügyeimben a kollégákkal és még mindig számos kérdés merül fel bennem a büntetőügyeim kapcsán, tudom, hogy mekkora önbizalmat és biztonságérzetet ad egy kevesebb gyakorlattal rendelkező bíró számára, ha szakmai kérdésekben bármikor fordulhat a mentorához. Szeretném, ha ez a gyakorlat minél jobban elterjedne, és a mentorokat megfelelő elismerésben tudná a törvényszék részesíteni, hiszen ez egy időigényes és felelősségteljes feladat.

10. Összegzés

A törvényszéki elnökhelyettesi megbízásom elmúlt 5 hónapja alatt megpróbáltam a lehetőségekhez mérten átlátni a Budapest Környéki Törvényszék működését, és minden szervezeti egység munkájába bepillantást nyerni. A megszerzett információk alapján úgy gondolom, hogy a BKT a legjobb úton halad a pályaműben meghatározott célkitűzések megvalósítása felé, a BKT bírái és igazságügyi alkalmazottai minden tőlük telhetőt megtesznek a szervezet céljainak elérése érdekében, folyamatosan megküzdve az azokból a sajátosságokból eredő hátrányokkal, mint például a területi széttagoltság és a jelentős ügyforgalom, amelyek a Budapest Környéki Törvényszéket az országban teljesen egyedivé teszik, és amely miatt nehéz az országosan megfogalmazott követelményeket teljesíteni, az országos normáknak megfelelni.

Álláspontom szerint a célok eléréséhez törvényszéki szinten a jelen pályaműben kifejtett feladatok elvégzése vezethet, de számos területen kizárólag országos szintű döntések jelenthetik a megoldást, mert a BKT elérte a határait az ezeken a területeken jelentkező problémák megoldásában.

Úgy gondolom, hogy 16 éves tényleges bírói munkám és 4 éves igazgatási vezetői gyakorlatom során megszereztem azokat a tapasztalatokat, amelyek a törvényszék elnökhelyettesi feladatainak elvégzéséhez szükségesek, hivatástudatom, hozzáállásom, személyiségem pedig csak segítséget jelenthet a közös munka során.

Mindezek alapján tisztelettel kérem pályázatom támogatását.

Budapest, 2023. október 25.

dr. Berzétei Dóra

1. számú melléklet

[illegible]

